

QUY TRÌNH ĐÁNH GIÁ HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI - CÁCH THỨC VÀ ĐIỀU KIỆN THỰC HIỆN

Đỗ Minh Trang

Trường Tiểu học Thụy Phương, quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội
Email: trangquang65@gmail.com

Article History

Received: 15/8/2020

Accepted: 03/9/2020

Published: 05/10/2020

Keywords

primary school, primary education, assessment, Hanoi.

ABSTRACT

In the assessment management activities for primary school students, organizing the development of the student assessment process is a necessity of the managers. Building a primary school student assessment process usually includes the following steps: Determining goals and assessment requirements; Developing an evaluation plan; Determining the criteria and standards to be assessed; Organizing the implementation of assessment activities; Synthesizing evaluation results; Using evaluation results; Reviewing and learning from experience in organizing evaluation activities. The article has also examined the process and conditions. In order for student assessment to be effective, all forces involved in the primary student assessment process need to understand and understand the process steps and strictly follow them. The process of primary education assessment should be developed and directed by managers with strict supervision according to industry regulations, meeting the requirements of student assessment innovation.

1. Mở đầu

Trong quá trình giáo dục, đánh giá học sinh (ĐGHS) là nội dung quan trọng nhằm thu được thông tin ngược từ phía người học, điều chỉnh hoạt động dạy và học đảm bảo vì sự tiến bộ của học sinh (HS). Ở tiểu học, đánh giá thông qua những hoạt động quan sát, kiểm tra quá trình và kết quả học tập, rèn luyện của HS để có những nhận định định tính và định lượng giúp giáo viên (GV) điều chỉnh, đổi mới phương pháp các hoạt động dạy học và giáo dục; kịp thời phát hiện những cố gắng, tiến bộ của HS để động viên, khích lệ HS; đưa ra những nhận định đúng từng kết quả đạt được, những ưu điểm nổi bật cũng như các hạn chế nhằm nâng cao chất lượng học tập, rèn luyện của HS, góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục tiểu học. Thông tư số 30/2014/TT-BGDĐT về quy định ĐGHS tiểu học (được sửa đổi, bổ sung bởi Thông tư số 22/2016/TT-BGDĐT) đã có những thay đổi quan trọng trong việc ĐGHS tiểu học hiện nay. Theo đó, từ nội dung, yêu cầu, phương pháp, đặc biệt là quy trình đánh giá và lực lượng tham gia đánh giá HS cũng thay đổi cho phù hợp.

Bài báo tập trung nghiên cứu cách thức và điều kiện thực hiện quy trình đánh giá học sinh tiểu học (HSTH) ở các trường tiểu học trên địa bàn TP. Hà Nội, đề xuất các giải pháp thực hiện nhằm ngày càng nâng cao hơn nữa chất lượng giáo dục tiểu học hiện nay.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm cơ bản

2.1.1. Đánh giá và đánh giá trong giáo dục

- *Đánh giá*: Theo Đại Từ điển tiếng Việt: “đánh giá là nhận xét bình phẩm về giá trị...” (Nguyễn Như Ý và cộng sự, 2015, tr 474). Theo Nguyễn Hữu Hợp (2015, tr 13): “Đánh giá là quá trình xử lý những thông tin thu thập được qua kiểm tra trên cơ sở đối chiếu mục tiêu đã xác định, điều kiện thực hiện, kết quả đạt được và từ đó đưa ra phán quyết về mức độ phù hợp giữa kết quả và mục tiêu”. Đánh giá là đưa ra những nhận định, những phán xét về giá trị của người học trên cơ sở xử lý những thông tin, những chứng cứ thu thập được đối chiếu với mục tiêu đề ra nhằm đưa ra những quyết định về người học và việc tổ chức quá trình dạy học.

Trong bài báo này, chúng tôi hiểu: *Đánh giá là quá trình hình thành những nhận định, những phán đoán về thực trạng dựa vào phân tích thông tin thu được trên cơ sở đối chiếu với mục tiêu, tiêu chuẩn đã đề ra nhằm xác định mức độ kết quả đạt được để đưa ra các quyết định phù hợp.*

- *Đánh giá trong giáo dục*: Trần Thị Tuyết Oanh (2014, tr 19) đưa ra khái niệm chung về đánh giá trong giáo dục: “là quá trình tiến hành có hệ thống để xác định mức độ mà đối tượng đạt được các mục tiêu giáo dục nhất định”; hay, đánh giá trong giáo dục: “là sự thu thập, xử lý, phân tích một cách toàn diện, khoa học, có hệ thống những thông tin về sự nghiệp giáo dục, để phán đoán giá trị của nó nhằm thúc đẩy công cuộc cải cách giáo dục, nâng cao trình độ phát triển của giáo dục, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của cộng đồng xã hội” (Nguyễn Đức Chính, 2017, tr 8).

2.1.2. Đánh giá học sinh tiểu học

Luật Giáo dục năm 2019 ghi rõ: “*Giáo dục tiểu học nhằm hình thành cơ sở ban đầu cho sự phát triển về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ, năng lực của HS; chuẩn bị cho HS tiếp tục học trung học cơ sở*” (Quốc hội, 2019, tr 11). Theo Nguyễn Công Khanh và cộng sự (2016, tr 48): “*Đánh giá HSTH là những hoạt động quan sát, theo dõi, trao đổi, kiểm tra, nhận xét quá trình học tập của HS; tư vấn, hướng dẫn, động viên HS; nhận xét định tính hoặc định lượng về kết quả học tập, rèn luyện... của HSTH*”. Tiếp cận đánh giá theo quan điểm hoạt động và nghiên cứu những nội dung mới theo Thông tư số 30/2014/TT-BGDĐT ngày 28/10/2014 được sửa đổi, bổ sung bởi Thông tư số 22/2016/TT-BGDĐT ngày 22/9/2016 của Bộ GD-ĐT, theo đó: “*đánh giá HSTH là những hoạt động quan sát, theo dõi, trao đổi, kiểm tra, nhận xét quá trình học tập, rèn luyện của HS; tư vấn, hướng dẫn, động viên HS; nhận xét định tính hoặc định lượng về kết quả học tập, rèn luyện, sự hình thành và phát triển một số năng lực, phẩm chất của HSTH*” (Bộ GD-ĐT, 2014, tr 1).

Qua những khái niệm trên, chúng tôi cho rằng: *đánh giá HSTH là quá trình quan sát, theo dõi, kiểm tra, xác nhận kết quả học tập của HS theo mục tiêu, yêu cầu dạy học ở trường tiểu học.*

2.1.3. Quản lý đánh giá học sinh tiểu học

Theo tài liệu chuyên đề *Quản lý hoạt động dạy học - Chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lý trường phổ thông*, thì “*Quản lý hoạt động dạy học ở trường phổ thông thực chất là những tác động của chủ thể quản lý vào quá trình dạy học (được tiến hành bởi tập thể GV và HS với sự hỗ trợ của các lực lượng xã hội) nhằm góp phần hình thành và phát triển toàn diện nhân cách HS theo mục tiêu giáo dục của nhà trường*” (Bộ GD-ĐT, 2012, tr 2). Theo chúng tôi, quản lý đánh giá HSTH là những tác động của các cấp quản lý, GV vào hoạt động đánh giá HS theo mục tiêu giáo dục của cấp học, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học.

Thời gian qua, chủ thể quản lý ở các trường tiểu học trên địa bàn TP. Hà Nội đã triển khai nhiều biện pháp để quản lý ĐGHS theo chủ trương đổi mới, coi đây là nhiệm vụ trọng tâm của nhà trường. Đa số cán bộ quản lý, GV và nhân viên nhà trường luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, có nhận thức đúng về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hoạt động đánh giá và quản lý ĐGHS. Hoạt động đánh giá và quản lý ĐGHS ở nhà trường đã nhận được sự quan tâm hướng dẫn chỉ đạo của các cơ quan chức năng, sự phối hợp và đồng thuận của phụ huynh HS. Tuy nhiên, bên cạnh những ưu điểm đã đạt được, trong ĐGHS còn tồn tại những điểm chưa hợp lý, chưa phù hợp với nhận thức mới về mục tiêu dạy học, giáo dục HSTH, giúp HS tự tin phát huy tính năng động, sáng tạo, tiếp tục nỗ lực học tập và rèn luyện các phẩm chất nhân cách tốt đẹp theo mục tiêu giáo dục đã xác định.

Các trường tiểu học đã thực hiện ĐGHS theo quy trình do mỗi trường xây dựng dựa trên các tiêu chí chung mà Bộ GD-ĐT quy định. Quy trình đánh giá sẽ được phổ biến quán triệt cho GV để tổ chức thực hiện thống nhất trong ĐGHS. Tuy nhiên, qua trao đổi, cán bộ quản lý, GV và phụ huynh HS đều cho rằng tổ chức thực hiện ĐGHS không thật đồng đều trong các bước. ĐGHS vẫn được các thầy cô giáo thực hiện thường xuyên nhưng khái quát thành quy trình mang tính bắt buộc, tính phổ biến cho cả hệ thống các trường tiểu học mà không lệ thuộc vào không gian, yếu tố riêng chi phối còn bất cập và chưa thành pháp lý trong quá trình thực hiện.

2.2. Xây dựng quy trình đánh giá học sinh tiểu học tại thành phố Hà Nội phù hợp với mục tiêu, yêu cầu dạy học, giáo dục ở các trường tiểu học

Mục tiêu xây dựng quy trình đánh giá HSTH là đưa ra các bước chỉ đạo và tổ chức của các lực lượng tham gia vào quá trình ĐGHS; giúp cho quá trình quản lý và thực hiện đánh giá HSTH diễn ra theo trật tự rõ ràng, khoa học. Quy trình đánh giá phải được xây dựng chặt chẽ, khoa học, đúng yêu cầu và phù hợp với thực tế sẽ quyết định thành công của mọi hoạt động và đòi hỏi quá trình thực hiện cũng tuân thủ đúng các khâu, bước đã xác định. Trong hoạt động quản lý đánh giá HSTH, tổ chức xây dựng quy trình ĐGHS là việc làm cần thiết của nhà quản lý nhằm giúp cho việc ĐGHS được tiến hành theo quy định của ngành, đáp ứng các yêu cầu về đổi mới ĐGHS.

Khi xây dựng quy trình thực hiện đổi mới đánh giá HSTH, các nhà quản lí cần nắm chắc các yêu cầu, nguyên tắc, phương pháp và nội dung đánh giá của bậc tiểu học; cập nhật các xu hướng đánh giá; phối hợp các lực lượng và vận dụng các kĩ thuật mới trong xây dựng quy trình đánh giá HSTH. Từ thực tiễn dạy học và những đòi hỏi của bối cảnh giáo dục tiểu học tại TP. Hà Nội hiện nay, chúng tôi đã nghiên cứu và xây dựng quy trình đánh giá HSTH bao gồm các bước:

- *Bước 1: Xác định mục tiêu, yêu cầu đánh giá.* Mục tiêu, yêu cầu đánh giá chi phối toàn bộ quá trình đánh giá. Việc xác định mục tiêu có ý nghĩa quan trọng trong quy trình đánh giá HSTH, nó đặt ra yêu cầu cần đạt tới về kiến thức, kĩ năng của HS sau mỗi môn học và quá trình học tập. Mục tiêu, yêu cầu đánh giá HSTH giúp GV điều chỉnh hoạt động dạy học và giáo dục, HS tự điều chỉnh hoạt động học tập, rèn luyện của mình; giúp cán bộ quản lí giáo dục kịp thời điều chỉnh các hoạt động giáo dục, đổi mới phương pháp dạy học và đánh giá.

Mục tiêu đánh giá HSTH gồm: xác định các đích đạt được, ý nghĩa của đánh giá đối với dạy học, giáo dục HS và quản lí dạy học. Mục tiêu đánh giá HSTH thể hiện ở kết quả học tập, rèn luyện cần đạt được cũng như sự hình thành và phát triển một số năng lực, phẩm chất của HSTH. Trong đó, mục tiêu về kiến thức, kĩ năng từng môn học và hoạt động giáo dục khác cần bám sát vào chương trình giáo dục cấp tiểu học. Mục tiêu này nói đến mức độ mà HS cần đạt được sau mỗi bài học, mỗi hoạt động, sau mỗi giai đoạn giáo dục.

Mục tiêu về sự hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất của HS gồm: + Năng lực (tự phục vụ, tự quản; hợp tác, tự học và giải quyết vấn đề); + Phẩm chất (chăm học, chăm làm; tự tin, trách nhiệm; trung thực, kỉ luật; đoàn kết, yêu thương).

Tóm lại, HS các trường tiểu học phải hoàn thành các yêu cầu về kiến thức, kĩ năng từng môn học và các hoạt động giáo dục khác, cũng như đạt được các yêu cầu về năng lực và phẩm chất nêu trên. Cần cụ thể hóa các mức độ trên khi đánh giá HSTH ở từng môn học và các hoạt động giáo dục cụ thể.

- *Bước 2: Xây dựng kế hoạch đánh giá.* Kế hoạch được hiểu là toàn bộ những điều, quy định được vạch ra một cách có hệ thống và cụ thể về cách thức, trình tự, thời hạn tiến hành những công việc dự định làm trong một thời gian nhất định, với mục tiêu nhất định. Kế hoạch hoạt động đánh giá HSTH là văn bản chỉ dẫn hoạt động các chủ thể tham gia vào quá trình đánh giá HSTH. Kế hoạch đánh giá giúp cho hoạt động đánh giá diễn ra theo một trình tự rõ ràng, khoa học, đảm bảo đạt được yêu cầu đánh giá.

Kế hoạch đánh giá đảm bảo cho hoạt động ĐGHS diễn ra theo một trật tự khoa học, hợp lí là cơ sở cho việc phối hợp các lực lượng thực hiện và thường gồm các nội dung: + Những căn cứ để xây dựng kế hoạch; + Đặc điểm tình hình; + Mục tiêu đánh giá; + Nội dung đánh giá; + Phương pháp đánh giá; + Lực lượng thực hiện, phân công trách nhiệm; + Thời gian tiến hành; + Các yếu tố bảo đảm; + Chế độ báo cáo, sơ kết.

Xây dựng kế hoạch đánh giá là việc làm quan trọng trong quản lí đánh giá HSTH. Xây dựng kế hoạch đánh giá HSTH là căn cứ để hoạt động quản lí đánh giá diễn ra thuận lợi, đúng yêu cầu. Kế hoạch đánh giá HSTH có thể là kế hoạch ĐGHS của một khóa học, một năm học hay một học kì; dựa vào đó, các nhà quản lí giáo dục sẽ chủ động với mọi hoạt động ĐGHS trong trường tiểu học. Các hoạt động trong quá trình đánh giá HSTH đã được xác định với một mục tiêu cụ thể. Các chủ thể của hoạt động đánh giá sẽ nắm được các việc cần làm để đạt được mục đích đánh giá. Những tình huống, khó khăn, vướng mắc có thể xảy ra trong quá trình đánh giá cũng có thể được dự kiến cách giải quyết trong kế hoạch. Hoạt động ĐGHS cũng sẽ được tiến hành thường xuyên, khoa học, đảm bảo tính khả thi. Kế hoạch có được xây dựng chi tiết, khoa học thì việc thực hiện đánh giá mới đạt được hiệu quả ở tất cả các khâu, các bước cũng như đạt được mục tiêu giáo dục tiểu học. Ngoài ra, xây dựng kế hoạch đánh giá HSTH cần căn cứ vào yêu cầu đánh giá của từng giai đoạn, từng khối lớp; phù hợp với thực tế của nhà trường và phù hợp với các xu thế về đổi mới đánh giá, đánh giá vì sự tiến bộ của HS.

- *Bước 3: Xác định các tiêu chí, tiêu chuẩn cần đánh giá.* Tiêu chí, tiêu chuẩn cần đánh giá ở tiểu học gồm các tiêu chí, tiêu chuẩn về kết quả học tập các môn học và các năng lực, phẩm chất. Bộ GD-ĐT đã đưa ra các thang đánh giá về năng lực và phẩm chất của HSTH, các bảng tham chiếu đánh giá kết quả học tập của HSTH vào giữa và cuối học kì cũng như hướng dẫn cách thức lượng hóa cho GV. Theo đó, vào giữa học kì I, cuối học I, giữa học kì II, cuối học II, GV căn cứ vào quá trình đánh giá thường xuyên về sự hình thành và phát triển từng năng lực, phẩm chất của HS để đánh giá các mức độ: + Tốt: đáp ứng tốt yêu cầu giáo dục, biểu hiện rõ và thường xuyên; + Đạt: đáp ứng được yêu cầu giáo dục, biểu hiện nhưng chưa thường xuyên; + Cần cố gắng: chưa đáp ứng được đầy đủ yêu cầu giáo dục, biểu hiện chưa rõ.

Về kết quả học tập các môn học, GV căn cứ vào quá trình đánh giá thường xuyên và chuẩn đánh giá kiến thức, kĩ năng để ĐGHS đối với từng môn học, hoạt động giáo dục theo các mức sau: + Hoàn thành tốt: thực hiện tốt các yêu cầu của môn học hoặc hoạt động giáo dục; + Hoàn thành: thực hiện được các yêu cầu của môn học hoặc hoạt động giáo dục; + Chưa hoàn thành: chưa thực hiện được một số yêu cầu của môn học hoặc hoạt động giáo dục.

- *Bước 4: Tổ chức thực hiện hoạt động đánh giá.* Đây là bước triển khai kế hoạch đánh giá. Bước này cần được thực hiện nghiêm túc, có sự kiểm tra, giám sát của cán bộ quản lí giáo dục. Dựa vào các tiêu chuẩn, tiêu chí về đánh giá HSTH để đưa ra những yêu cầu đánh giá định tính và định lượng đối với kết quả học tập, rèn luyện cũng như sự hình thành và phát triển một số năng lực, phẩm chất của HS.

Tổ chức thực hiện kết hợp đánh giá kết quả học tập với đánh giá kết quả rèn luyện của HS ở các trường tiểu học theo mục tiêu giáo dục toàn diện. Đánh giá toàn diện ở tiểu học thể hiện cụ thể: + Tất cả các môn học và hoạt động giáo dục đều phải được đánh giá; tùy thuộc vào môn học, hoạt động giáo dục, HS cần được đánh giá ở các mặt khác nhau (kiến thức, thái độ và kĩ năng, hành vi); + Đánh giá những biểu hiện về năng lực và phẩm chất, ví dụ: năng lực tự phục vụ, tự quản có những biểu hiện như thực hiện được một số việc phục vụ cho sinh hoạt của bản thân, chấp hành nội quy lớp học, cố gắng tự hoàn thành các công việc học tập; phẩm chất trung thực, kỉ luật có những biểu hiện như nói thật, nói đúng về sự việc, thực hiện nghiêm túc quy định về học tập...

Tổ chức thực hiện kết hợp đồng bộ giữa đánh giá quá trình và đánh giá định kì ở các trường tiểu học theo hướng phát triển năng lực HS. Một trong những yếu tố của định hướng xây dựng Chương trình giáo dục phổ thông 2018; trong đó có giáo dục tiểu học là phát triển năng lực HS. Có thể nói, phát triển năng lực HS là mục tiêu cần đạt tới trong giáo dục. Theo đó, xu thế đánh giá người học hiện nay là đánh giá theo hướng phát triển năng lực và đánh giá HSTH cũng đã, đang được tiếp cận theo quan điểm này.

Đánh giá theo hướng phát triển năng lực HS cần được thực hiện trong cả đánh giá thường xuyên và đánh giá định kì và trong mọi hoạt động giáo dục mà HS tham gia, qua đó biết được mức độ đáp ứng yêu cầu cần đạt của HS để kịp thời điều chỉnh hoạt động dạy và học. Đánh giá theo định hướng phát triển năng lực là quá trình thu thập minh chứng để chứng minh người học có thể thực hiện hoặc hành động theo một tiêu chuẩn cụ thể. Kết quả đánh giá chính là kết luận của người dạy đối với người học đạt hay không đạt một năng lực nào đó. Đối với HSTH, những năng lực cần đánh giá ở các em có thể kể đến là năng lực tự phục vụ, tự quản; hợp tác; tự học và giải quyết vấn đề.

Nhà trường cần chỉ đạo GV đánh giá năng lực của HS thông qua môn học và hoạt động giáo dục một cách liên tục, trong suốt quá trình học tập của HS và đưa ra kết luận về sự hình thành, phát triển những năng lực cụ thể của HS. Trong quá trình tổ chức hoạt động đánh giá, cần có những điều chỉnh để giúp HS nhận thức được, khắc phục những hạn chế trong học tập, rèn luyện để ngày càng tiến bộ.

- *Bước 5: Tổng hợp kết quả đánh giá.* Kết quả ĐGHS sẽ được tổng hợp theo từng lớp (Bảng tổng hợp kết quả đánh giá giáo dục), từng khối và toàn trường. Số liệu về kết quả ĐGHS được tổng hợp theo các môn học, hoạt động giáo dục; theo phẩm chất, năng lực, HS. Việc tổng hợp kết quả ĐGHS cần chính xác, tỉ mỉ để có kết quả tổng hợp khách quan, đúng thực tế.

- *Bước 6: Sử dụng kết quả đánh giá.* Kết quả ĐGHS được sử dụng để thông báo tới những người có liên quan (GV, HS, phụ huynh HS), từ đó có những điều chỉnh trong hoạt động của từng đối tượng nhằm thực hiện ĐGHS tốt hơn.

Kết quả đánh giá HS sẽ giúp GV điều chỉnh hoạt động giáo dục, phụ huynh kết hợp chặt chẽ với nhà trường trong giáo dục HS, HS tự điều chỉnh hoạt động học tập và rèn luyện của mình để ngày càng tiến bộ. Kết quả ĐGHS của nhà trường cũng sẽ được báo cáo về Phòng GD-ĐT để tổng hợp và báo cáo đến Sở GD-ĐT, từ đó có những chỉ đạo tiếp theo để quá trình ĐGHS được tiến hành tốt hơn. Ngoài ra, kết quả ĐGHS cũng được sử dụng để xét kết quả hoàn thành chương trình lớp học, hoàn thành chương trình tiểu học; nghiệm thu, bàn giao chất lượng HS và khen thưởng HS.

- *Bước 7: Sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm tổ chức hoạt động đánh giá.* Đây là bước cuối cùng trong quy trình đánh giá HSTH. Sơ kết hoạt động đánh giá HSTH diễn ra vào giữa học kì I, cuối học kì I và giữa học kì II. Tổng kết sẽ diễn ra vào cuối năm học, bước này cũng được tiến hành theo lớp, theo khối và toàn trường. Thông qua sơ kết, tổng kết, các ưu điểm và những hạn chế cần được chỉ rõ để rút kinh nghiệm và có phương hướng thực hiện các hoạt động ĐGHS tốt hơn ở các giai đoạn tiếp theo.

2.3. Cách thức và điều kiện thực hiện quy trình

Quy trình ĐGHS giống như một bản thiết kế chỉ dẫn lực lượng đánh giá các bước thực hiện hoạt động này. Để xây dựng được một quy trình ĐGHS phù hợp với mục tiêu, yêu cầu đã xác định, cần sự thống nhất của tất cả các chủ thể đánh giá.

2.3.1. Cách thức thực hiện quy trình đánh giá học sinh ở trường tiểu học

- *Đối với Hiệu trưởng nhà trường:* Hiệu trưởng phải nghiên cứu, cập nhật các văn bản chỉ đạo và các tài liệu liên quan để nắm được các quy định cũng như xu thế đổi mới ĐGHS tiểu học hiện nay. Từ những căn cứ về ĐGHS, hiệu trưởng xây dựng quy trình đánh giá HSTH của nhà trường. Khi xây dựng quy trình đánh giá, Hiệu trưởng cần xét đến đặc điểm của trường (về chương trình nội dung dạy học, giáo dục, GV, HS, cơ sở vật chất bảo đảm, kết quả ĐGHS năm học trước...). Trong xây dựng quy trình đánh giá, cần sử dụng nhiều nguồn thông tin và có thể tham khảo ý kiến của các lực lượng trong nhà trường (phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn, GV...). Quy trình đánh giá được xây dựng cần rõ các bước, ở mỗi bước phải cụ thể về thời gian, cách thực hiện, phân công trách nhiệm...

Sau khi xây dựng dự thảo quy trình ĐGHS, hiệu trưởng cần công khai tới toàn thể cán bộ, GV và nhân viên nhà trường để lấy ý kiến đóng góp. Những góp ý sẽ được tổng hợp, xem xét để chỉnh sửa quy trình đánh giá nếu cần. Sau đó, quy trình đánh giá sẽ được Hiệu trưởng ban hành dưới dạng văn bản; thông qua họp Hội đồng nhà trường, quy trình đánh giá sẽ được triển khai tới toàn thể cán bộ, GV, nhân viên của nhà trường để thực hiện. Cần quán triệt việc nghiêm túc thực hiện quy trình ĐGHS, tuân thủ các bước trong quy trình đã xây dựng.

Trong quá trình triển khai quy trình đánh giá HSTH, hiệu trưởng phải thường xuyên kiểm tra, giám sát. Ngoài trực tiếp thực hiện, Hiệu trưởng cần kết hợp với phó hiệu trưởng, Ban Kiểm tra nội bộ, Ban Thanh tra nhân dân để thực hiện công việc này; ngoài ra, lắng nghe ý kiến của các bộ phận và GV về những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện để kịp thời có biện pháp tháo gỡ, hỗ trợ. Cũng có thể có những điều chỉnh quy trình ĐGHS của trường (nếu cần) sao cho phù hợp với tình hình thực tế.

- *Đối với Tổ trưởng chuyên môn:* Tổ trưởng chuyên môn là người chịu trách nhiệm với hiệu trưởng về các hoạt động của tổ. Căn cứ vào quy trình ĐGHS của trường, tổ trưởng chuyên môn tiến hành họp tổ chuyên môn quán triệt việc thực hiện đến từng GV trong tổ. Cùng với đồng nghiệp, tổ trưởng chuyên môn cần bàn bạc, thống nhất các biện pháp thực hiện quy trình ĐGHS căn cứ vào đặc điểm của tổ mình phụ trách. Trong suốt quá trình thực hiện quy trình đánh giá HSTH, tổ trưởng chuyên môn cần theo dõi, giám sát và kiểm tra việc thực hiện của GV trong tổ; tùy vào tình hình thực tế mà có các đề xuất với Ban Giám hiệu để giải quyết những vấn đề có liên quan đến thực hiện quy trình.

- *Đối với GV:* Tất cả GV nhà trường đều phải thực hiện nghiêm túc quy trình ĐGHS đã được Hiệu trưởng ban hành. Ở bậc tiểu học có GV dạy các môn cơ bản (Toán, Tiếng Việt, Đạo đức...) và GV chuyên biệt (dạy các môn Âm nhạc, Mĩ thuật, Tiếng Anh, Tin học, Thể dục). Tùy vào vị trí công việc, môn học mình phụ trách, GV cần nghiên cứu kỹ các bước trong quy trình đánh giá để hiểu và nắm vững, thực hiện đúng yêu cầu. Trong quá trình thực hiện quy trình, không tránh khỏi những khó khăn, GV cần học hỏi kinh nghiệm từ đồng nghiệp cũng như có những đề xuất, yêu cầu hỗ trợ để hoàn thành nhiệm vụ. Sau mỗi giai đoạn thực hiện ĐGHS, GV cần rút kinh nghiệm và đề ra phương hướng để thực hiện tốt hơn hoạt động này.

- *Đối với nhân viên nhà trường:* Không trực tiếp giảng dạy, đứng lớp nhưng nhân viên trong trường cũng góp phần không nhỏ vào việc thực hiện quy trình ĐGHS. Nhân viên nhà trường cần hỗ trợ tích cực các hoạt động thực hiện quy trình ĐGHS của trường. Nhân viên nhà trường cũng là lực lượng tham gia vào các bước ĐGHS, chẳng hạn: nhân viên văn thư sẽ tổng hợp kết quả ĐGHS của toàn trường; nhân viên bảo vệ hỗ trợ chuẩn bị về cơ sở vật chất cho buổi tổng kết hoạt động ĐGHS...

2.3.2. Một số điều kiện đảm bảo thực hiện tốt quá trình đánh giá học sinh ở trường tiểu học

- Các bước trong quy trình đánh giá HSTH có vị trí, vai trò khác nhau nhưng đều rất quan trọng, quyết định hiệu quả của hoạt động đánh giá HSTH. Tổ chức hoạt động đánh giá HSTH cần thực hiện đầy đủ các bước trong quy trình nêu trên, coi trọng các bước ngang nhau, không được xem nhẹ bước nào. Ngoài ra, cần linh hoạt khi tiến hành các bước đánh giá HSTH, không nhất thiết phải tiến hành lần lượt mà có những bước có thể tiến hành đồng thời.

- Việc phân công nhiệm vụ thực hiện quy trình đánh giá cần cụ thể, rõ người, rõ việc, tránh trùng lặp.

- Đảm bảo các điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học để thực hiện được quy trình đánh giá HSTH.

- Tất cả các lực lượng tham gia vào quá trình đánh giá HSTH cần hiểu và nắm được các bước trong quy trình đánh giá và nghiêm túc trong việc thực hiện; cần nâng cao ý thức trách nhiệm, tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn, có khả năng thực hiện tốt quy trình ĐGHS, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học.

3. Kết luận

Mục tiêu của ĐGHS là đo lường, xác nhận kết quả học tập, rèn luyện của HS nhằm điều chỉnh, nâng cao chất lượng giáo dục. Quản lý ĐGHS là một nội dung quan trọng ở các trường tiểu học. Để quản lý đánh giá HSTH đạt hiệu quả, thực hiện theo đúng mục tiêu, nội dung chỉ đạo đổi mới đánh giá đã xác định, cán bộ quản lý cần thực hiện nhiều biện pháp; hiệu trưởng cần xây dựng một quy trình đánh giá cụ thể, chi tiết và phù hợp với đặc điểm HS, thực trạng nhà trường. Xây dựng quy trình ĐGHS phù hợp và bảo đảm các điều kiện thực hiện là việc làm cần thiết giúp các nhà quản lý giáo dục tại các trường tiểu học ở TP. Hà Nội lãnh đạo thành công đổi mới hoạt động đánh giá HSTH ở trường mình nhằm nâng cao chất lượng dạy học, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- Bộ GD-ĐT (2012). *Tài liệu Chuyên đề: Quản lý hoạt động dạy học - Chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lý trường phổ thông* (Ban hành kèm theo Quyết định số 382/QĐ-BGDĐT ngày 20/01/2012 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Bộ GD-ĐT (2014). *Thông tư số 30/2014/TT-BGDĐT ngày 28/8/2014 về việc Quy định đánh giá học sinh tiểu học*.
- Bộ GD-ĐT (2016). *Thông tư số 22/2016/TT-BGDĐT ngày 22/9/2016 về việc Sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy định đánh giá học sinh tiểu học* (Ban hành kèm theo Thông tư 30/2014/TT-BGDĐT ngày 28/8/2014 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Bộ GD-ĐT (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể* (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Hoàng Mai Lê (chủ biên, 2015). *Hỏi đáp về đánh giá học sinh tiểu học*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Lê Thị Mỹ Hà (2015). *Xây dựng quy trình đánh giá kết quả học tập của học sinh trung học cơ sở*. Luận án tiến sĩ Quản lý giáo dục, Trường Đại học Giáo dục.
- Nguyễn Công Khanh (chủ biên, 2016). *Tài liệu tập huấn Hướng dẫn đánh giá học sinh tiểu học*. NXB Đại học Sư phạm.
- Nguyễn Đức Chính (2017). *Đánh giá và quản lý hoạt động trong giáo dục*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Nguyễn Hữu Hợp (2015). *Hướng dẫn thực hiện đánh giá học sinh tiểu học*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Nguyễn Như Ý, Nguyễn Văn Khang, Vũ Quang Hào, Phan Xuân Thành (2011). *Đại Từ điển tiếng Việt*. NXB Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
- Nguyễn Vũ Bích Hiền (2016). *Đổi mới đánh giá học sinh tiểu học*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Quốc hội (2019). *Luật Giáo dục*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Robert J. Mazano (2011). *Nghệ thuật và khoa học dạy học*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Trần Thị Tuyết Oanh (2014). *Đánh giá kết quả học tập*. NXB Đại học Sư phạm.